

DIRECCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: Cadena de Cort, núm. 11.—PALMA.

DOMINICA XXIV DESPRÉS DE CINCOGESMA

Que en el present any correspon á la IV després d' Epifania

Que totes les classes, son obligades á la defensa de la Iglesia en les presents circumstancies

Mos diu Sant Matheu que havent entrat Cristo Jesús en una barqueta, lo seguiren sos deixebles. Y estant en alta mar s' alsá tant gran tempestat, que les ones cubrian dita barqueta; y el Bon Jesús dormia: sos deixebles se acostaren á Ell y lo despertaren diguent: Senyor, salvaunos, qu' anam á finir! Jesús los digué: ¿de que teniu por, homos de poca fé? Maná immediatament als vents y al mar, y se produhi una gran calma. La gent s' admirá y deya: ¿Qui es aquest á ne qui obeixen els vents y el mar?

La historia de denou sigles mostra que la Iglesia, figura de dita barqueta, navega per dins el mar tempestuós d'aquest mon, sempre assotada per ones imponents, per tota classe de tempestats, agontantse sempre tranquila, sempre firme demunt les aigues, es la prova més evident y seguríssima d'estar construïda de modo y en condició de ser insumergible. Es això, per els bons cristians, una veritat de fê. No obstant, ¿escusará devant Deu, la conducta de tants, que hany de mostrarse afanyosos per sa defensa están quiets mirant ses orsades y capfichs, sens trábollar, per el soseh?

Cuant una nau se encuantra combatuda de horrenda tempestat ¿no es un bell espectacle veurer que treballen per salvarle, no sols els de la tripulació, que deuen ferho per ofici, sinó tots els qui van ab ella, sían senyors, senyores ó eclesiástichs? ¿Cuant una ciutat sofreix horrible siti ¿no es agradable veurer que acudeixen á sa defensa, no sols els de la guarnició, que han de ferho per devêr, sinó tots els ciutadans sens excepció d' homos, dones, richs, pobres y nins? Y quant una nació se veu invadida de ecsèrcits inimichs ¿no es gran con-

sol contemplar que volan en sa defensa y llibertat, no sols els militars, sinó totes les classes ab los medis de que cada cual dispon? Fer lo contrari, observar una conducta merament passiva ó espectant, ¿no seria reprehensible y altament infamosa? Pues que s' apliquin la consecuencia els molts á qui aludím.

La Iglesia, com hem dit, es aqueixa barqueta, aqueixa ciutat, aqueixa nació. El clero es la tripulació, la guarnició, l'ecsèrcit, posat per sa defensa, y ¿ningú més qu' ell, está obligat, en el cas extrem á que la veim posada, á arrostrar el perill de les ones y del combat? ¡Ah, no! En tal cas hey estám tots, preveres y seglars, homos y dones, richs y pobres, grans y petits, cada un, valguentse de les forses y medis de son estat y condició.

La Iglesia clama y demana ausili, socors, no per Ella, sinó per sos fills, y aquests ausilis, no li venen. *Respiciem eram ad adjutorium hominum, et non erat.*

Quina excusa podrán tenir tots aquells que fan el sort á semblant veu? Excusa, cap: responsabilitat, molta.

MOSSEN JOAN

LLÁCRIMES

Les llágrimes dels quinze anys
 Son gotes d' aygua florida,
 Com més sovintet se banyan
 Més y més los ulls ne brillan.
 Espines son les dels trenta
 Que endolan les pobres nines
 Amb un dol que may se trahuen
 Per més que 'ls duri la vida.
 Mes, ay Deu! les dels quaranta
 Creman lo cor, son matzines...
 Ulls cansats, mirém al cel,
 Que la terra es massa trista.

† VICTORIA PENYA D' AMER.

SANTOS DE LA SEMANA

Dia 6. Lunes.—SANTOS Severo, ob. de Barcelona; Félix, mr.; Leonardo, solitario; Vinoco, ab.; Félix, monje; Atico, confesor.

Concluyen las Cuarentahoras en S. Juan.

Dia 7. Martes.—SANTOS Facundo y Primitivo, mártires; Herculano y Eugelberto, obs. y mrs.; Florencio, ob.; Amaranto, mr.; Antonio y comps. mrs.; Ernesto, ab. SANTAS Tesolónica y Carina, mrs.

Empiezan las Cuarentahoras en la Piedad.

Dia 8. Miércoles.—Los cuatro Santos mrs. coronados; Diosdado, papa; Severiano y hermanos mrs; Claudio, Nicostrato, Simforiano, Castorio y Simplicio, mrs.; Alvito, ob. de Loón; Godofredo, Eugelberto y Mauro, obs. SANTA Heresvita, reina y monja.

Continúan las Cuarentahoras en la Piedad.

Dia 9. Jueves.—La Dedicación de la Basilica del Santísimo Salvador en Roma. SANTOS Teodoro, Sotero, Orestes y Alejandro, mrs.; Urcino y Agripino, obs. SANTAS Euztolia noble romana, vg.; Soprata, princesa y Romana, vgs.

Concluyen las Cuarentahoras en la Piedad.

Dia 10. Viernes.—SANTOS Andrés, Avelino, Teatino, Trifón, Respicio, Tiberio y Modesto, mrs. SANTAS Ninfa y Florencia, mrs.; Trifena y Trifosa, siervas de Cristo; Teotista, vg.

Empiezan las Cuarentahoras en las Teresas.

Dia 11. Sábado.—SANTOS Martín, ob.; Menna, Valentino, Feliciano, Victorino y Atenodoro, mrs.; Veranio, obispo. SANTA Ernestina, vg.

Continúan las Cuarentahoras en las Teresas.

Dia 12. Domingo XXV después de Pentecostés.—El Patrocinio de Nuestra Señora. SANTOS Martín, papa y mártir; Diego de Alcalá, cfr. franciscano; Emiliano ó Millán de la Cogulla, ob. SANTA Crafaildes, casada y mr.

Concluyen las Cuarentahoras en las Teresas y empiezan en S. Cayetano.

REFORMES PRÁCTICAS

III

UNA de les reformes fundamentals del programa regionalista es la transformació radical de les lleys qu' avuy regeixen en la constitució del escèrcit nacional. Deixant apart si l' escèrcit voluntari es millor que l' obligatori, ò si resulta més ò menos econòmic, pues d' això lo Regionalisme no 'n vol parlar ni poch ni molt, pues sols desitja que cada regió tenga l' àmplia facultat de poder contribuir á la formació del escèrcit permanent per medi de voluntaris ò de doblers, abolint en absolut tota mena de lleves y quintes que tants de trastorns ocasionan dins la familia mallorquina, y no consentint may que per una grapada de doblers hey haja qui pugui tranquilament evadirse de servir á sa patria, mentres altres germans li están donant á dolls sa sang. Vol lo Regionalisme que tots, sensa excepció, en cas de guerra ab l' extranger prengan les armes en defensa comuna dins cada respectiva regió; may per sortirne fora (que per això hi hauria los voluntaris) y, per últim, reclama que en aquest cas d' armarse el poble, sían los Jurats de cada regió los que nombrin los Capitans qu' han de dirigirlo.

Per un moment aturemmos á reflexionar los desconsols y desgavells que l' actual sistema de quintes ocasiona dins la familia mallorquina. ¿Cuántes y cuántes mares, al dursen al fill que més guany duya á ca-seua, se quedan en la més espantosa misèria? ¿y cuántes desgracies posteriors no pot això ocasionar? ¿Saben qu' heu serían de menos les pobres atletes avuy perdudes, si no fos per la partida del germá major! Y encara hey ha un punt de vista pitjor. Miremho y per ventura Deu

mos tocará el còr y prendrèm amb firmesa la tasca de remediarmo. Quant *cauen* soldats l' inmensa majoria d' els nostros joves, son atlots faners, respetuosos á sos pares, sensa mals vicis, en fí, d' una pasta per ferne homos sencèrs; y á los tres ò quatre anys de corté, ¿quina influencia obra demunt ells?: primerament, s' indueixen á un gros avorrimient per la feyna, á un gran desitx de separarse de la tutela de sos pares per anar á engrossar la munió d' homos sensa ofici dels grans centros de població, ahont la fam los obligará més tart á fer coses ab consecucions deplorables per la societat; y vat' aquí un bon fill, un bon llaurador transformat, per obra del escèrcit obligatori, en un perulari.

Y per fí, estimats lectors, ab los escèrcits regionals, portant cada regió llur ensenya, varem conquistar mitj mon y dominar l' altre mitj; ab los escèrcits obligatoris ho havèm perdut tot, fins les derrereres colonies. ¿No val això la pena de que hey pensèm una mica?

B. ESTADES.

A LA MARE DE DEU DE LLUCH (*)

Floreta olorosa
d' es nostro jardí
d' olor sa més fina
que 's puga sentí;
siau Vos la guarda,
siau es camí
de tota Mallorca,
de tot mallorquí.

Ja qu' estam demunt la terra
caminant com pelegrins,
vetlau Vos de dalt la serra
per Mallorca y sos confins.
Enviaumos, Verge hermosa,
vostros raigs de llum divins
perque sia ben fructosa
sa labor d' es mallorquins.

Floreta olorosa
d' es nostro jardí
d' olor sa més fina
que 's puga sentí;
siau Vos la guarda,
siau es camí
de tota Mallorca
de tot mallorquí.

Si, del Cel ja desterrats
en el mon varem vení,
per purgá tots els pecats,
fins que d' ell vengués la fí;
recordau, Verge amorosa,
que s' ab Mallorca endolcí
les penes que dolorosa
passareu p' el vostro Fiy.

Floreta olorosa
d' es nostro jardí
d' olor sa més fina
que 's puga sentí;
siau Vos la guarda
siau es camí
de tota Mallorca
de tot mallorquí.

(*) Aquesta poesia, del nostro colaborador, ha obtingut una Menció honorífica en lo Certamen de Lleyda.

Si del mon la fe 's perdia,
com podria succehi,
dins Mallorca 's trobaria
devora Vos y su aqui;
que aquesta terra estimada
may sabrá com agrahi
que va sé un temps conquistada
per la sang d' el vostro Fiy.

Floreta olorosa
d' es nostro jardí
d' olor sa més fina
que 's puga senti;
siau Vos la guarda
siau es camí
de tota Mallorca
de tot mallorquí.

Si dins el mon mos perdessem,
si poguessem peeteri,
si á les fosques mos trobassem
y amb lo cor trist y afligit;
salvaumos en nom del Pare,
salvaumós en nom del Fiy,
donaumos llum, Verge Santa,
en nom del Sant Esperit.

Floreta olorosa
d' es nostro jardí
d' olor sa més fina
que 's puga senti;
siau Vos la guarda
siau es camí
de tota Mallorca
de tot mallorquí.

VICTOR VALENZUELA, PBRE.

4 Septiembre 1899.

PROTESTAM

Dies passats fou romput, á cop de martellada, el medalló de ferro ab l'imatje del sagrat Cor de Jesús, que un sacerdot havia posat sobre el portal de s' habitació, estudi interior no confrontant á carré.

¡Y van dos! (*)

Els catòlics protestam de aquestes profanacions y pregam á Deu que no se tornin repetir, pues envilexen al poble que les comporta.

A Palma hey ha llibertat per exposar tota casta de estampes pornogrífiques y llibres immorals, y ¿no n' hi haurá per exposar la divina imatge de nostro Redentor, al qui volém y adorám per Rey universal de cèl y terra?

Pues sápiam, els malvats incréduls, masons y companyia, que s' en posarán més d' imatjes del Sagrat Cor, usant del dret que tenim els feèls cristians de mostrar los nostros domicilis baix la protecció Divina.

Y, enténgasse bé: la política ni els partits de cap casta no tenen rês que veure ab les citades exhibicions d' escuts; qui diga lo contrari falta á la veritat.

MALLORCA DOMINICAL protesta contra els instigadors y fautors de tals sacrilegis, y crida ab cara alta y forta veu: ¡Visca Jesu-Crist-Rey! ¡Venga á nosaltres la protecció de son Sagrat Cor! ¡Malahit sia lo reynat social de Satanás! ¡Deu s' apiadi de Mallorca y dels seus habitants!

(*) No hi contam l' esqueix del cuadro del Sant Cristo en la Capella de la Reconada de Sta. Margalida, dins Palma. Alló es un padró d' ignominia que hem denunciat moltes vegades; y els parroquians de Snt. Miquel.... callan.

CONSELLS Y ADAGIS AGRÍCOLES

Novembre

- Día 6.—Sembrau amellés.
Día 7.—Sembrau lli y sexa.
Día 8.—Sembrau tota casta de flors.
Día 9.—Tastau els vins novells.
Día 10.—Sembrau lletugues y ravenets.
Día 11.—Sol fé s' estiuet de Sant Martí.
Día 12.—Sant Martí, l' aygo al molí y tastá el ví.
Sant Martí ensata la hota del ví.
Sant Martí visqué .. fins que va morí.
Qui mitjparteix y s' enganya,
Sant Martí li treu un uy.

CANSÓ.—Un día, no sé quin día,
vaig encontrá no sé qui,
y me digué no sé qué,
y no sé que li vaig di.

Bando modelo

Cuya inserción nos han suplicado, para que llegue á noticia de los Sres. Alcaldes de Mallorca

Alcaldía de la S. H. y M. B. Zaragoza

Zaragozanos:

La blasfemia es uno de los vicios sociales que más ofenden á Dios, envilecen al hombre y rebajan la cultura de los pueblos.

Por esta razón, sin duda, las leyes de casi todos los tiempos la han castigado con más ó menos dureza, y, las penales que rigen en la actualidad la castigan con rigor en su artículo 340 y con prisión correccional y multa de 250 á 2.500 pesetas y el 586 con arresto y multa de 5 á 50 pesetas.

Confío fundado en vuestra sensatez, que escuchareis mi consejo cariñoso y apartareis de vuestras costumbres falta tan repugnante que estoy dispuesto á perseguir con el mayor rigor posible.

Por si, mal aconsejados, no quisiérais atenderme, os hago saber:

1.º Los que blasfemen en vía pública, pronunciando frases y conceptos contra la Divinidad ó contra la Religión y sus ministros, serán castigados con la multa de 1 á 15 pesetas que harán efectiva en papel correspondiente.

2.º Incurrirán en la misma penalidad los que pronuncien frases ofensivas á la moral y á las buenas costumbres.

3.º Sin perjuicio de esto, se pasará el tanto de culpa á los Tribunales cuando las infracciones estén comprendidas en el Código penal.

Por lo que interesa á la cultura y buen nombre de esta Capital, que debía ser modelo de religiosidad, ya que tiene la dicha de hallarse bajo la protección de la Santísima Virgen del Pilar, que es la admiración de propios y extraños, ruego encarecidamente á todos los vecinos que presten su cooperación más decidida para que se logre desterrar tan feo vicio, y para ello pongan en conocimiento de la Autoridad cualquiera falta que observen.

La Guardia municipal, el Cuerpo de vigilantes nocturnos y todos los dependientes de mi Autoridad, bajo su responsabilidad más estrecha, quedan encargados del más exacto cumplimiento de estas

Disposiciones, denunciando á los Sres. Tenientes de Alcalde todas las infracciones de este Bando.

Zaragoza 4 Octubre 1899.—El Alcalde, *Amado Laguna de Rius*.

¿Sería oportuno que en todas las poblaciones de esta isla se publicara, en mallorquín, un bando igual?

Verguenza nos dá contestar á esta pregunta,

M. N.

AL COMBREGAR

Jesús font de vida,
Jesús foch d' amor,
mon còr sols desitja
sentí 'l vostro ardor.
«Veniu vida mia
veniu mon Amor.»

Depressa acostauvos,
que jo muir d' amor,
y á l' ànima mia
vestiu de blancor.
«Veniu vida mia
veniu mon Amor.»

Ab mi feis estatje,
dolcíssim Senyor,
qu' hont sou may hi reyna
funesta tristor.
«Veniu vida mia
veniu mon amor.»

En l' hostia divina
vé 'l meu Redemptor,
ma llengua ja 'l toca...,
del còr ja es Senyor.
«Quedau vida mia
quedau mon Amor.»

Si be Còr puríssim
vos he estat traydor,
per Vos sols suspira
mon còr pecador.
«Veniu vida mia
veniu mon Amor.»

Ja teng Qui volia
ab tant gran ardor,
y aixís ¡ay! de gloria
jo sent el sabor.
«Quedau vida mia
quedau mon Amor.»

MIQUEL GAYÀ, BAUZÀ PVRE.

Diada del Còr de Jesús. 1899.

DIETARI AXUT y en salsa

Octubre

Dia 19.—*Telegrama sensacional*.—Córdoba.—A punt de mitx dia se ha cortado la coleta el afamado diestro Guerrita. Presenció ac'o (¡bum bum!) un gentío inmenso (¡ole, ole, oleyá! ¡qué viva tu mare! ¡rebum... bum!) También se la cortaron Guerrito y el picador Beao. Que se la curten... que se la cuerten! ¡Quina llástima que per parlá de coletas de toreros s' haja de gastá fluhit elèctrich!—Plou de bon deveres desde ahí á mitx dia.

Dia 20.—Ja tenim municipals y serenos nous. Veham si aquests ferán pó als atlots... Un robo á n' es carré des Sol... Els lladres degueren comprendre que els nous guardies se esatjavan es traje y es sabrot —Un homo que, desfressat de dona, se passetjava p' es carré de s' *Inmortalitat Totlerada*, fou acompanyat á Caputxins perque se llevás ses faldetes y es monyo —*Sanguintín* á n' es Mollet. No es raro haventhi tan mal temps á la ma. Es pescadó en posá peu á la costa, y hey ha *aumadrava*, tot d' una hey *pescu tonyina*.—A ses Oficines de Telégrafos s' han negat á cursá un telegrama en mallorquí... Com si s' *electricitat* estigués barayada ab sa nostra literatura ¡Vaja un bunyol burocrátich! Per *assò* á Madrid no mos entenen.

Dia 21.—Anit passada, revel-la de les Verges, hey hagué serenates y *seragates*.—Ahi s' embarcá cap á Barcelona el Reverendíssim e Il·lustríssim Senyó Bisbe Diocessá.—Mos diuen que per Pollensa, Lluch y Orient hey feu un diluvi. A Pollensa fou gros.

Dia 22.—A n' es polvorí de l' Hornabeque ja no hi ha pólvora, gracias á Deu. Per ara no hi sentirem es vespres de quart en quart d' hora, aquella nota poética de la guardia. ¡*Cant. nei' aleeceertaaaaa...*!

Dia 23.—*Gròs trò* en es carré de *Murillo*. Tota Santa Catalina cregué que sa cròsta del mon havia rebenat. ¿Y qué fou, quant es cas va ser *inté*? Pues... *nada*: uns *ravalenchs* que, per riure, ferén fer explosió á un *cartutxo*.—En *Gosúnel* ahí cap-vespre ballá es boleros, dins sa Plassa de Toros ab la *cèlebre ciclista* senyora Elvira Agustini. Moltes *glòries*

mallorquines han comensat *ballant ballant* —Diuen que á Soller hey hagué un parey de desgracies, la setmana passada: á un homo que carregava tions á un erro n' hi caygué un demunt sa panxa y lo deixá esmortit; un veyet qu' àná á pescá á ses penyes de devés es pòrt. caygué á la ma d' hont lo tregueren mort el dia siguent; (s. a. c.)

Dia 24.—Sóna es nom de D. Toni Rosselló Cazador per desempenyá es càrreg de Batle Major de Palma.—Un robo de 145 pessetes á una doberia de cuyros de Lluchmajor.—Dos alaronés donan un *sumante* á un *idem*.—Se parla d' activá sa canalisació d' aygos de Palma.—El senyó Lladó posá la *mar* de munes á la *mar* de tavernés.

Dia 25.—Dins un gorch des torrent de Muro (Santa Margalida) hey morí un atlot que s' hi havia tirat per á nadarhi. (s. a. c.)

Dia 26.—Diu un periòdich local que *nada menos* hi ha qui s' atreveix á *remuyá* sa fatxada de sa Casa Consistorial; y... que be pot ser *assò obra* de qualque *monissipal*.—Altra pich sa *fussanya* dels atlots malcriats de Palma, de rompre ó apagá els aparatos de gas de ses entrades.

Dia 27.—A Campos, sa dilitgència-corrèu passá per demunt un atlot y lo deixá mòrt. (s. a. c.)—Segons sa comunicació de s' alcalde de Pollensa al Sr. Governador civil resultan grans el danys ocasionats á Pollensa p' el diluvi d' aygo que hey caygué dins aquella comarca fa alguns dies. S' aygo embassada dins la vila, perillant inundarla, arribá á pujá més de cinch pams demunt es nivell des carrés. No més per arreglá es camins vehinals, se calcula que no bastarán 6,000 pesetes. Més d' una quarta part dels terrenos del terme han quedats convertits en torrentera. Se demanan *socorros*... ¡però no 'n *plourán*. ¡Ara li fan es mànech! —Per telegrama arriba sa notícia de sa jubilecio del Inspector de 1.ª Ensenyansa, D. Joseph M.ª Barcia.

Dia 28.—El Sr. Governadó Civil y el Sr. Alcalde accidental surten cap á Ibiza per á saludá y acompanyá fins á Alicante al Sr. Cardona, Bisbe de Sió.—Brega de capells *baixos y alts*.

Dia 29.—El dematí fa calorota de Juriol; hora-baixa feu una batudota demunt Ciutat. P' el Terreno no hi caygué ni una gota. Es coueixadó que Deu mos estima *enviantmós una brusca*.—Hi ha qui ja ha afinat es cometa que dia 13 del més següent ha de toparse ab el mon y li ha de fer es *cuèch*. Justament... ara que mos *regeneravam*... ¡haver de fe flamada...!

BIELI.

Bunyol de vent

(y pebre couent)

A *fira*.—Diumenge passat n' hi hagué á Inca, ahont no mancá gran concurrencia. Mos havian invitat per assistir á ses corregudes des *Velòtromo* y no hi poguerem anar; (gracies per l' atenció) diuen que s' hi lluien. També s' hi ferén dos balls de Sala, y en el teatro hey representaren *Las tentaciones de San Antonio*. Sobre aquest punt ohirem aquesta conversa:

—Axó, Abdón, es lo que dona importancia á Inca; ses *fonsions* des *treyato*. A Manacor y á Soller ferén exposicions; noltros ses *tentacions*...

—Sápias, tros de ruch!, que aquesta mala comedia no la dexarán representar á Sevilla per lo *verdosa* é immoral, y etjegaren als comediantes, Si Inca, vila que té per patrona Sta. Maria la Major, fós un poble més ilustrat á lo católich los hauria acabussat es ca des seu escut.

—Y en *Cuan Cosé*, també es immoral?

—Homo, que la representás sa meteixa codrilla deu ser per l' estil.

—Ell á ciutat en fan de pitjós y s' umpl es Circó, ara que hey fan *nepotismes* y *gestions* y...

—Tens rahó; allá diuen que un tal *Nofrot* los du seny á perde; y hey van families que se tenen per católiches, á presencía fets diabólichs. Ja es ve ja, que qui mos hauria de da llum mos dona fum.

—Ido, en respecte d' Inca, lo que mos interessa es du molta gent á fira, per un medi ó per s' altre.

—Si, y que el sen Berrufet mos compri moltes ànimes. No sentirem res pus.

Imprenta de José Mir.